METSÄSÄTYSPYSTYKORVIEN PIENPETOTESTI

Pohjoisilla metsästyspystykorvilla on ollut aina iso merkitys historiassamme toimeentulon avustajana turkisriistan pyynnissä. Tänä päivänä pienpetojen pyynti on tärkeää riistanhoitotyötä, jolla turvataan hyötyriistan elinvoimaisuus metsästettävinä lajeina. Myös luonnonturkiksilla on taas uudelleen kysyntää. On myös äärettömän tärkeää vaalia ikivanhaa elävää kulttuurihistoriaamme ylläpitämällä ja kehittämällä esi-isiemme vaellusten myötä omaan muotoonsa kehittyneitä koirarotujamme.

Pienpetotesti ei ole Kennelliiton virallinen koe, vaan Suomen pystykorvajärjestö ry:n ja Suomen Laikajärjestö ry:n rotujen oma testi metsästysominaisuuksien esiin saamiseksi. Testiin voivat osallistua seuraavat koirarodut: Suomenpystykorva, pohjanpystykorva, karjalankarhukoira, venäläis- eurooppalainen laika, itäsiperianlaika ja länsisiperianlaika. Pienpetotestin avulla on tarkoitus saada tietoa koirista ja pienpedoille toimivia koiria esiin jalostusta varten.

Pienpetotestin riistalajit ovat näätä, minkki, kärppä, supikoira, kettu ja mäyrä.
Testi on suoritettava metsästyslakia ja pienpetojen rauhoitusaikoja noudattaen. Testi suoritetaan normaalin metsästyksen tai koiran koulutuksen yhteydessä. Testin lopuksi kohteena oleva pienpeto voidaan ampua saaliiksi. Testin suorittamisen aikana voi olla irti ainoastaan yksi koira. Testin saa uusia ja suorittaa niin monta kertaa kuin haluaa.

Testin suoritus

Testiin ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Mukana on oltava arvostelulomakkeen täyttöön etukäteen perehtynyt metsästystä harrastava henkilö, joka toimii testin nk. tuomarina/arvostelijana. Hänellä on testin kulun kannalta päätösoikeus koiran työskentelyä ja koko testin hyväksymistä koskien. Olisi hyvä jos arvostelijalla olisi jonkin metsästyskoirakoemuodon tuomarikortti, mutta se ei ole pakollista. Rotujärjestön tai Kennelliiton jäsenyydet eivät ole pakollisia. Rokotukset tulee tarkistaa rokotuskirjasta, koska ne vaaditaan metsästyskoirilta myös metsästyslain mukaan.

Testin kaavake pitää aina lähettää yhteyshenkilölle, kun riista on testin aikana löydetty jäljityksen päätteeksi, työskenteli koira sillä tai ei. Silloinkin kun jälki loppuu esim. maakomoon, eikä koira reagoi reiällä.

Testissä arvostellaan kolme kohtaa. Koiran jäljitys, haukkutyöskentely, ja pakenevan riistan seuraaminen. Jos koira saa kahdesta arvostelukohdasta hyvän tai kiitettävän, on testi hyväksytty. Muuten testitulos on, ei hyväksytty. Nyrkkisääntönä hyväksyttyyn / ei hyväksyttyyn suoritukseen on koiran osuus työskentelyssä. Eli jos saalis olisi jäänyt saamatta ilman koiran apua, tai siitä oli selvästi apua sen saamiseen, suoritus hyväksytään. Suoritus missä saadaan esimerkiksi näätä saaliiksi, mutta koiran ansiot ovat vähäiset, tai ei ratkaisevassa roolissa, tulos on ei hyväksytty.

Haku/jäljitys

Testi voidaan aloittaa laskemalla koira tiedossa olevalle riistan jäljelle. Tutkaa apuna käyttäen tai kartasta arvioiden merkitään ylös jäljitysmatka ja -aika. Matkaksi arvioidaan koiran jäljittämä matka mutkineen ja lenkkeineen noin sadan metrin tarkkuudella. Ilman

tutkaa kartalla etäisyys koiran viimeisestä tietopaikasta riistan löytöpaikalle tai lumijälkiä hyväksi käyttämällä.

Koiralle rastitetaan jäljityksestä kiitettävä, jos se seuraa omatoimisesti ilman ohjaajan apua riistan löytymispaikalle asti. Koiraa saa avustaa tai innostaa jäljityksessä muutaman kerran, tällöin koiralle rastitetaan seuraamisesta hyvä. Jos koiraa pitää auttaa tai innostaa lähes jatkuvasti jäljitykseen, rastitetaan sille, ei kiinnostunut. Metrimääriä ei ole määritelty kiitettävän tai hyvän välille, vaan työskentelyn omatoimisuus on ratkaisevaa. Lyhin hyväksytty riistatyöhön päättynyt jäljitys on 500 metriä. Lyhyempikin, jos se voidaan esimerkiksi lumijälkien perusteella todeta jäljitykseksi. Testi voi alkaa myös koiran omatoimisesta riistan löydöstä. Tällöin voi kyseeseen tulla myös ilmavainulla löydetty riista, ja se on täysin hyväksyttävää. Tällöin jäljitysmatkaksi merkitään tutkalla tarkistamalla koiran kulkema matka riistan luo, ei kuitenkaan selvästi erillisiä hakulenkkejä. Ilman tutkaa kartalla etäisyys koiran viimeisestä tietopaikasta riistan löytöpaikalle tai lumijälkiä hyväksi käyttämällä.

Haukkutyöskentely/ merkintä

Kun saalis on löytynyt, alkaa haukkutyöskentely. Siitä arvostellaan sen tarkkuus ja saaliin saatavuus koiran merkinnän perusteella. Merkinnästä rastitetaan kiitettävä, kun saalis on paikallistettavissa sen perusteella helposti puusta, maasta tai maakomosta. Silloin rastitetaan hyvä, kun saalis on pienellä etsimisellä saatavissa haukkualueelta, joka on noin kymmenen metriä. Jos koira ei löydä tai hauku riistaa, rastitetaan ei kiinnostunut/ ei löydä.

Minimi haukkutiheys riistan löydyttyä on 30 haukahdusta minuutissa. Vähempikin hyväksytään, jos esimerkiksi näätä on tiheässä kuusikossa, eikä koira ole varma sen olinpaikasta. Tai esimerkiksi näätä on maakomossa. Tällöinkin koiran on oltava mukana työssä innokkaasti, kun sitä innostetaan kohdentamaan riista.

Pakenevan riistan seuraaminen

Riista voidaan ampua saaliiksi löytöhaukusta. Pakenevan riistan seuraamiskohtaa ei ole pakko kokeilla, jos ohjaaja näin haluaa. Tärkeintä on aina ja ehdottomasti saada pienpeto saaliiksi. Jos seuraaminen jää kokeilematta, on huomioitava, että jäljitys ja haukkutyöskentely on oltava hyväksyttyjä, että koko testi tulee hyväksytyksi. Metrimäärää ei ole rajattu kiitettävän ja hyväksytyn seuraamisen välillä, rastitus ratkeaa koiran omatoimisuuden perusteella. Matka ja aika merkitään ylös. Lyhin hyväksytty seuraaminen on noin sata metriä. Tutkaa apuna käyttäen tai kartasta arvioiden merkitään ylös seuraamismatka ja - aika. Matkaksi arvioidaan koiran jäljittämä matka mutkineen ja lenkkeineen noin sadan metrin tarkkuudella. Ilman tutkaa kartalla etäisyys koiran ensihaukkupaikasta riistan uudelleenlöytymislöytöpaikalle, tai lumijälkiä hyväksi käyttämällä.

Pakenevan riistan seuraamisesta rastitetaan kiitettävä, kun koira seuraa, löytää tai pysäyttää riistan täysin omatoimisesti ilman ohjaajan apua tai innostamista, että voidaan saada uusi tilanne sen saamiseksi saaliiksi.

Seuraamisesta rastitetaan hyvä, kun koira tarvitsee muutaman kerran ohjaajan apua tai innostamista riistan jäljittämiseen/seuraamiseen, että voidaan saada uusi tilanne sen saamiseksi saaliiksi.

Jos koira ei seuraa edes ohjaajan innostamana tai se tarvitsee jatkuvasti apua, rastitetaan ei kiinnostunut.

Lomakkeen täyttö

Lopuksi täytetään seikkaperäisesti lyhyt kertomus koiran työskentelystä. Siinä tulee mainita mikä pienpeto on kohteena. Oliko keli vaikea vai helppo jäljitykseen? Alkoiko testi laskemalla koira jäljelle, vai koiran omatoimisena löytönä? Jäljityksestä koiran omatoimisuus tai ohjaajan apu jäljityksen aikana. Haukkutyöskentelystä sen into ja tarkkuus, painostava, varovainen, vai rauhallinen. Onko saalis puussa, maassa vai maakomossa? Merkinnän tarkkuus on tärkeää mainita. Pakenevan pienpedon seuraamisesta koiran omatoimisuus, tai ohjaajan apu seuraamisen aikana. Saatiinko pienpeto saaliiksi? Tai muuta oleellista testin kulun kannalta.

Arvostelija vakuuttaa testin tietojen olevan todenperäisiä, ja hänen on oltava valmis tarvittaessa vastaamaan testin yhteyshenkilön (SPJ, SLJ) kysymyksiin testin jälkeen. Erimielisyydet koiran työskentelystä pyritään ratkaisemaan metsässä, viimeinen sana on arvostelijalla. Testin ylläpitäjä ei ota kantaa erimielisyyksiin, koska kyseessä ei ole virallinen koe, vaan mukava ja antoisa harrastus.

Kaavakkeen voi lähettää paperiversiona osoitteeseen:

Suomenpystykorvat

Miikka Puolakanaho
Mähyläntie 93
91500 MUHOS
Puh. 040 516 0588
miikka.puolakanaho@hotmail.fi

Pohjanpystykorvat

Markku Ström
Lesekuja 7
70780 KUOPIO
Puh. 040 913 4656
stromi58@gmail.com

Koirasta pitää lähettää myös sopiva poseerauskuva sähköpostiin (SPK) miikka.puolakanaho@hotmail.fi (PPK) stromi58(at)gmail.com.

Kuva tulee ottaa hännän puolelta koiran tasolta otettuna. Koira tulisi erottua taustasta, jossa ei ole ylimääräistä sekamelskaa.
Testin ylläpidosta ja kysymyksiin vastaavat:

Miikka Puolakanaho
Mähyläntie 93
91500 MUHOS
Puh. 040 516 0588
miikka.puolakanaho@hotmail.fi

Markku Ström
Lesekuja 7
70780 KUOPIO
Puh. 040 913 4656
stromi58@gmail.com